

KIRKEBLADET

Spentrup · Gassum · Asferg

NR 4 | SEPTEMBER · OKTOBER · NOVEMBER 2017 | ÅRGANG 46

Kirkeordinansen af 1537

Kong Harald Blåtand gjorde danerne kristne, som der står på Jellingestenen – ristet i runer. En skelsættende historisk begivenhed manifesteret ved kongens døb i 966.

Godt 600 år senere sker en ny danmarkshistorisk begivenhed: Den 30. oktober 1536 sidder den danske kong Christian III (1503-59) på en forhøjning på Gammeltorv i København med front mod domkirken. Foran ham står adelen, købstædernes repræsentanter og to bønder fra hvert herred. I alt omkring 300 mennesker.

Kongens budskab er enkelt og danmarkshistorisk. Det er her, han gør det danske folk til lutheranere.

En sekretær oplæser et anklageskrift mod de katolske biskopper, kongen selv gør rede for den nye tro.

Danmark skifter trosretning. Kongen styrer kirken, og kirken skal ikke længere blande sig i politik.

Den lutherske bevægelse dumpede ikke ned fra himlen. Fra 1520erne havde tankerne bag Martin Luthers (1483-1546) opgør med den katolske kirke også sneget sig over den dansk-tyske grænse næret af også danske teologers utilfredshed med den katolske kirkes privilegier.

Det var også en folkelig bevægelse, og allerede før det tvangsindkaldte folkemøde på Gammeltorv var købstæderne overgået til luthersk lære. Men arbejdet med, hvordan troen skulle udformes, stod tilbage efter kongens erklæring.

Det er ingen nem opgave at reformere et helt land. For hvad skal der ske, når de katolske biskopper er sat bag lås og slå, deres jordegods beslaglagt, tiggermunkenene udvist og de katolske præster konverteret til den evangelisk-lutherske kristendom?

For Danmarks vedkommende ankom den tyske reformator Johann Bugenhagen (1485-1558) til Danmark i 1537 for at assistere ved udformningen af den lutherske lære i danske klæder.

Bugenhagen var en del af det evangelisk-lutherske triumvirat fra Wittenberg bestående af Bugenhagen, Martin Luther og Philipp Melanchthon, som skrev Den Augsburgske Bekendelse på hvis grundlag folkekirken hviler. Bugenhagens speciale var kirkeordninger, og før han kom til Danmark, havde han blandt andet udformet den tyske kirkeordning.

Han havde mere end en finger med i Kirkeordinansen på latin fra 1537, som to år senere blev oversat til

Hans Tausen

Peder Palladius

dansk, han viede også de første syv danske biskopper dengang kaldet superintendenter blandt andre Hans Tausen og Peder Palladius.

Bispevielsen havde den teologiske finte, at da Johann Bugenhagen ikke selv var biskop, kunne han ikke lade de nye biskopper få den apostolske succession, som i dansk luthersk forståelse er en katolsk skik. Det vil sige, at superintendenterne ikke blev viet som direkte efterfølgere af apostlen Peter, der i kristendommen regnes for Roms første biskop. Den svenske kirke har derimod overtaget skikken fra den katolske kirke. Derfor kan man se, at der bliver holdt nøje øje med svenske biskopper ved danske eller norske bispevielser, så det sikres, at svenskerne ikke lægger hånd på den nye biskop.

Det var et langtidsholdbart skrift, Bugenhagen udar-

bejdede i samarbejde med danske teologer. Med ganske få justeringer har Kirkeordinansen overlevet frem til i dag. Justeringer – ikke på den evangeliske lære, men på forvaltningen i demokratisk øjemed.

Martin Luthers lære om frelse, at ingen frelses af gode gerninger, men ved Guds nåde, er at finde i Kirkeordinansen. Ordinansen fastsætter også, hvilke bøger en dansk præst skal eje, for eksempel Den Augsburgske Bekendelse og Luthers katekismus. Dertil kommer, at prædikenen skal foregå på dansk.

Kirkeordinansen slår allerede fast i 1537 en nyskabelse for forvaltningen af kirken: Menigheden vælger selv sin præst. En demokratisk nyskabelse, der er videreført i indførelsen af menighedsråd i 1903. ■

Hans Erik Apelgren

Forsidebilledet – et snapshot

Peter Hansen (1868-1928) rejste i 1885 fra Faaborg til København. Han var optaget på Akademiet, men valgte Kunstnernes Frie Studieskole. Her blev han én af Zahrtmanns elever sammen med tre andre fynboer Fritz Syberg, Johannes Larsen og Poul S. Christiansen.

Høstbillede fra 1910 er en billedfortælling – naturalisme med impressionistiske træk og et af Peter Hansens hovedværker. Det blev malet ude ved Knold, en halvø uden for Faaborg på vej mod Horne.

Maleren skildrer en varm sommerdag, hvor karle og piger høster og binder korn. Han beskriver landskabets karakter, den store, bløde bakke og landskabets dybde ved at placere horisonten højt. Vi ser til højre i billedet bag bakken kun en lille del af udsigten til fjorden med en smal stribe land, Lyø i baggrunden. Disponeringen giver god plads til billedfortællingen om, hvorledes der høstes: karlen høster, pigen samler og binder kornet sam-

men i neg. Den forreste karl med leen er central og breder sig over hele billedfladen; og bag ham bugter rækken af skiftevis karl og pige sig rytmisk op over bakken i en langstrakt s-form. Vi ledes derved ind i billedet og får samtidig en fornemmelse af bevægelse.

Billedet er beskåret som et "snapshot" – et fotografi, en brat beskæring af leen, som derfor synes på vej ud over rammens kant. Den forreste bindepige gør sig ekstra bemærket ved den lyserøde kyse malet i impressionistiske strøg, hvor det lette og folderige bomuldsstof reflekterer lyset i mange nuancer og skyggerne får dybde i violette farvetoner. ■

Hans Erik Apelgren

■ Arrangementer

Sogneaftener

■ Onsdag den 27. september kl. 19.00 i Sognegården i Spentrup.

Foredrag ved cand. mag., forfatter og sognepræst ved Vor Frue Kirke i Aarhus *Anders Thyrring: Den lutherske præstestand i efterkrigstidens danske litteratur.*

Anders Thyrring er opvokset på Salling. Moderen var ateist og kommunist og pænt skeptisk over for religion. Faderen var jurist og troende og gik jævnligt i kirke og var medlem af et menighedsråd.

På gymnasiet i Nykøbing Mors havde han medvind og følte sig hjemme blandt den venstreorienterede ungdom. Han var med i noget, og det gjaldt inden for litteratur, musik og politik. På hans hjemegn derimod blev interesse for litteraturen og musikken, og det at læse bøger anset for at være mærkeligt. Men han tav over for kammeraterne på gymnasiet med, at han troede på Gud.

"I 3.g så jeg mig selv i spejlet og sagde til mig selv, at det ikke gik længere, for jeg levede et uoprigtigt liv. Derfor begyndte jeg at sige til folk, at jeg troede på Gud, og så blev der en forfærdelig ballade, hvad jeg også havde regnet med.

Senere i livet har jeg været i ekstrem modvind i mange perioder af mit faglige liv på universitetet. Jeg har følt mig som en fremmed og uvelkommen gæst, som kun var på tålt ophold eller nærmere ikke tålt ophold. Jeg har oplevet, at der har været en stor modvilje mod, at jeg interesserede mig for litteratur, der har en åndelig dimension. I de år, jeg har været i universitetsmiljøet,

har man ikke måttet tro på Gud, og de forfattere, jeg har beskæftiget mig med, har ikke været i vælten", siger han i et interview til Kristeligt Dagblad.

Det var dengang dybt suspekt at beskæftige sig med Søren Kierkegaard, Martin A. Hansen og Fjodor Dostojevskij eksempelvis. I dag er det anderledes, hvad vi skal høre om i foredraget, hvor vi kommer omkring forfattere som Brandes og Scherfig, Martin A. Hansen og Tage Skou-Hansen, Vagn Predbjørn Jensen og Ida Jessen og ikke mindst Jens Smærup Sørensen.

Vel mødt!.

Hans Erik Apelgren

■ Sangaften i Spentrup Sognegård

Torsdag den 23. november kl. 19.00

I aftenens første del synger vi som sædvanlig ud fra et valgt tema, og efter kaffen kan deltagerne frit vælge fra Højskolesangbog og Salmebog.

Mogens Kjærgreen fortæller om den valgte buket af sange og akkompagnerer fællessang og solosang ved Pernille Ranch.

Mandags-café

Mandagscaféen fortsætter **den sidste mandag i måneden, 25. sept., 30. okt. og 27. nov.**, hvor "*Olivias venner*" fra Egnsteatret i Randers kommer med et nyt stykke.

Alle dage fra kl. 10.00 til ca. 11.30. Vi begynder med kaffe/the og rundstykker. Programmet vil veksle mellem foredrag og oplæsning, hvor vi i år har valgt noveller af Cecil Bødker og Knud Sørensen.

Vel mødt til kaffe og rundstykker!

Villy Green

Litteraturkredsen

■ Mødes i Sognegården i Spentrup. Kredsen begynder efter sommerferien **tirsdag 29. august kl. 16.15**.

I øjeblikket læser vi Sommerfugleeffekten af den svenske forfatter Karin Alvtogen. Nærmere oplysning fås hos *Hanne Larsen* på tlf. 24 65 39 18.

For børn og forældre

■ **Babysalmesang opstart i Spentrup kirke og sognegård fredag den 1. sept. kl. 11.45 og syv uger frem.**

For de ældre

■ **Gudstjeneste på Spentrup Ældrecenter**

Velkommen til gudstjeneste onsdag den 1. oktober og 29. november kl. 14 med efterfølgende kaffebord.

Præsterne

■ **Asferg Ældrecenter – Terneparken**

Der er gudstjeneste første onsdag i hver måned kl. 14.30 med efterfølgende kaffebord.

■ **Asferg Kirke onsdag den 5. september kl. 14.30**

Pensionistgudstjeneste med efterfølgende samvær i konfirmandstuen for sognets ældre og enlige. Bus fra Terneparken.

Hans Erik Apelgren

Kirkekoncert

■ **Asferg Kirke søndag 10. september kl. 19.30**

Duo Danica – Merete Hoffmann, obo og Asger Troelsen, orgel – spiller en koncert dediceret 500-året for Martin Luthers opgør. Samtidig er koncerten også en fejring af den musik, som Martin Luthers reformation var en inspiration for, og af komponister, som selv runder fødsels- eller dødsår. 2017 er 250-året for Georg Phillip Telemanns død og 380-året for Diderich Buxtehudes fødsel. Koncerten består således af Martin Luthers salmer og af Telemanns og Buxtehudes kompositioner. Fri entré. ■

Monica Papazu

■ **Mini-Koncert i Spentrup Kirke**

Onsdag den 11. oktober kl. 17.00-17.30

Sang: Pernille Ranch, Orgel & klaver: Mogens Kjærgreen

Spentrup-Gassum kirkekor

Interesserede piger (min. 12 år) kan henvende sig til organist Mogens Kjærgreen og få nærmere oplysning om løn m.v. Ring (eller send sms) til: 40 82 31 03

KIRKELIG VEJVISER

Sognepræst (kbf):

Hans Erik Apelgren
86 44 33 39 / hea@km.dk
Fri mandag

Sognepræst (vakant):

86 47 70 15

Sognepræst:

Ingeborg Kaels
20 41 79 91 / inka@km.dk
Fri mandag og fredag

Præsteseekretær:

Eva Berenth Madsen
86 47 74 94 / 21 27 34 56
ebma@km.dk
Træffes efter aftale

Organist & korleder i

Spentrup-Gassum:

Mogens Kjærgreen
86 46 63 66 / 40 82 31 03

Organist i Asferg:

Monica Papazu
86 43 34 40

Graver/kirketjener:

Spentrup:

Jette Haldrup
86 47 76 84 / 51 98 74 95

Gassum:

Frank Jensen
86 47 81 76 / 23 31 40 42

Asferg:

Per Thaudal
23 35 27 88

Menighedsrådsformænd:

Spentrup:

Tove Kirk
87 82 82 84

Gassum:

Anna Grethe Graff Junior
86 47 83 38

Asferg:

Marianne Høj Madsen
86 44 30 98

FØLG OS PÅ

www.spentrup-kirke.dk
www.gassum-kirke.dk
www.asfergkirke.dk

Facebook:

Asferg Arrangementsforening

KIRKELIGE HANDLINGER

SPENTRUP

Døbte:

04.06.2017 Patrik Holst Nielsen
18.06.2017 Thor Schjern Faurshou-Sørensen
09.07.2017 Nora Brath Andersen
09.07.2017 Milton Mondrup Lentz

Viede:

17.06.2017 Kristina Seeberg Lund og
Peter Seeberg Nielsen

Begravede:

26.05.2017 Bruno Faldborg Andersen
08.06.2017 Lisbeth Ranch Jespersen
09.06.2017 Allan Lanng
20.06.2017 Niels Aage Cramer

GASSUM

Døbte:

18.06.2017 Ida Dam Christiansen

Begravede:

01.07.2017 Aksel Baltser Christensen

ASFERG

Døbte:

11.06.2017 Marie Madsen

Begravede:

06.05.2017 Peder Hald
16.05.2017 Anna Nielsen
06.06.2017 Rigmor Mogensen
30.06.2017 Asta Hansigne Mark

Skiftedag – med blik for fremtiden

Mange ting er under forandring i vores samfund. Faktisk sker det hele tiden. Lige sådan er det med folkekirken. Til trods for at vi i kirken lever på og af et evangelium, som er uforanderligt og uafhængigt af tid og sted, så ved vi godt, at måden vi er kirke på må gå hånd i hånd med den tid, vi lever i. Det ene giver ikke mening uden det andet.

Mange steder knokler menighedsråd, præster, medarbejdere og frivillige da også på at kunne slå dørene op til en nærværende kirke med tilbud, der appellerer til mennesker på nutidens præmisser. I den offentlige debat handler det bl.a. om dåbstal, medlemstal, forholdet mellem kirke og stat, økonomi og strukturer. Også her hos os.

Faktisk er der i Randers Nordre provsti, som Spentrup-Gassum-Asferg Pastorat er en del af, store strukturforandringer undervejs bl.a. som en konsekvens af den måde, mennesker vælger at bosætte sig på i dag. Bevægelsen går i disse år fra land til by. Om vi vil det eller ej. I den nordøstlige del af vores provsti betyder det, at 11 sogne bliver til ét stort pastorat, Ommersyssel Pastorat, med store forandringer, udfordringer – og nye muligheder – til følge. I Spentrup-Gassum-Asferg Pastorat kommer der også til at ske forandringer. På baggrund af en høringsfase i foråret har biskoppen i Aarhus, Henrik Wigh-Poulsen, truffet afgørelse om, at provstestillingen skal flyttes herfra sådan, at der i stedet skal ansættes en fuldtidspræst med bopæl i Spentrup præstegård. Det kommer til at ske, når Spentrup præstegård er færdigistandsat. Baggrunden for biskoppens beslutning er, at der i højere grad end der er mulighed for nu, er brug for en fuldtidspræst med bopæl lokalt, som kan være igangsætter og have fuldt fokus på det store visions- og udviklingsarbejde, der skal til for at være en nærværende kirke i et nydannet 3-sogns pastorat med både land og by, børn, unge, ældre – og alle dem midt imellem. Det har både sognene, menighederne og lokalområdet fortjent.

Det betyder, at jeg ikke længere skal bo og virke som deltidsognepræst i pastoratet. Jeg skal fortsat være provst, men præstedelen i min stilling flyttes

til Dronningborg-Gimming Pastorat, hvor jeg fra d. 1. august i år skal arbejde som præst. Hensigten med flytningen er således, at Spentrup-Gassum-Asferg fremadrettet får en mere dækkende præstebetjening og at der for mit vedkommende bliver mere tid til provstearbejdet i et provsti med mange udfordringer de kommende år – ikke mindst med at passe til – og passe på – folkekirken i de nutidige og fremtidige lokale rammer, vi skal være kirke i.

Fokus på strukturer må aldrig blive et mål i sig selv, men vil altid være et nødvendigt middel til at sikre de bedst mulige rammer for det kirkelige liv, som det udmøntes i de enkelte sogne – i al deres forskellighed og mangfoldighed – også her hos os.

Forandring er svær. Det tror jeg, vi alle synes. Vi mennesker kan allerbedst lide det, vi kender og ønsker i bund og grund ikke de store forandringer. Når det er sagt, så er det mit håb og min overbevisning, at de kommende forandringer er til det bedre for et levende kirkeliv i Spentrup-Gassum-Asferg Pastorat.

Sidst men ikke mindst; tak for nu. Tak for samarbejdet og den imødekommenhed, jeg har mærket fra mange af jer gennem det seneste år.

Personligt glæder jeg mig over, at vi kan fortsætte samarbejdet til forhåbentlig gavn og glæde i den lokale folkekirke, som vi er sammen om, i Randers Nordre provsti. ■

Ingelise Strandgaard, provst

GUDSTJENESTER

SEPTEMBER

Søndag den 3. september

12. s. e. trinitatis

Mk. 7,31-37

Gassum kl. 9.00 HEA

Asferg kl. 10.15 HEA

Onsdag den 6. september

Pensionistgudstjeneste

Asferg kl. 14.30 HEA

(Se omtale)

Søndag den 10. september

13. s. e. trinitatis

Luk. 10,23-37

Spentrup kl. 9.00 HEA

Gassum kl. 10.15 HEA

Asferg kl. 19.30

Kirkekoncert (se omtale)

Søndag den 17. september

14. s. e. trinitatis

Luk. 17,11-19

Spentrup kl. 10.15

Asferg kl. 9.00

Søndag den 24. september

15. s. e. trinitatis

Matt. 6,24-34

Spentrup kl. 10.15

Høstgudstjeneste

Gassum kl. 19.00 HEA

Høstgudstjeneste

Asferg kl. 10.15 HEA

Høstgudstjeneste

OKTOBER

Søndag den 1. oktober

16. s. e. trinitatis

Luk. 7,11-17

Gassum kl. 9.00 HEA

Asferg kl. 10.15 HEA

Søndag den 8. oktober

17. s. e. trinitatis

Luk. 14,1-11

Spentrup kl. 9.00

Gassum kl. 10.15

Søndag den 15. oktober

18. s. e. trinitatis

Matt. 22,34-46

Spentrup kl. 10.15 HEA

Asferg kl. 9.00 HEA

Søndag den 22. oktober

19. s. e. trinitatis

Mark. 2,1-12

Gassum kl. 9.00

Asferg kl. 10.15

Søndag den 29. oktober

20. s. e. trinitatis

Matt. 22,1-14

Spentrup kl. 9.00 HEA

Gassum kl. 10.15 HEA

NOVEMBER

Søndag den 5. november

Alle helgens dag

Matt. 5,1-12

Spentrup kl. 14.00

Gassum kl. 16.00

Asferg kl. 10.15 HEA

Søndag den 12. november

22. s. e. trinitatis

Matt. 18,21-35

Spentrup kl. 10.15

Asferg kl. 9.00

Søndag den 19. november

23. s. e. trinitatis

Matt. 22,15-22

Gassum kl. 9.00 HEA

Asferg kl. 10.15 HEA

Søndag den 26. november

Sidste s. i kirkeåret

Matt. 25,31-46

Spentrup kl. 9.00

Gassum kl. 10.15

DECEMBER

Søndag den 3. december

1. s. i advent

Luk. 4,16-30

Spentrup kl. 10.15

Gassum kl. 19.00

Adventsmøde

Asferg kl. 19.00 HEA

Adventsfest